

Gródek,

Znak sprawy: PO.01.01-I/2021

Wielkopolski Kurator Oświaty
ul. Kościuszki 93
61-716 Poznań

WNIOSEK

Działając w imieniu Stowarzyszenia na rzecz Praworządności w Szkołach „Stowarzyszenie Umarłych Statutów” (dalej: „Stowarzyszenie”) i w interesie publicznym, na podst. art. 241 k.p.a. wnoszę o:

1) przeprowadzenie w ramach sprawowanego na podstawie art. 51 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 910 ze zm., dalej: „u.p.o.”) nadzoru pedagogicznego kontroli legalności

**Statutu Szkoły Podstawowej nr 38 w Poznaniu, ul. Brandstaettera 6,
61-659 Poznań** (dalej odpowiednio: „Statut”, „Szkoła”),

2) wszczęcie z urzędu postępowania w sprawie uchylenia na podstawie art. 114 u.p.o. sprzecznych z prawem postanowień Statutu – w zakresie wynikłym z przeprowadzonej kontroli, o której mowa w pkt. 1 wniosku,

3) wydanie Dyrektorowi Szkoły zaleceń co do dostosowania Statutu do wymogów prawa – w zakresie wynikłym z przeprowadzonej kontroli, o której mowa w pkt. 1 wniosku.

UZASADNIENIE

Stowarzyszenie, realizując swoje cele statutowe, wnosi o podjęcie przez Kuratora Oświaty działań koniecznych do dostosowania Statutu do wymogów prawa, poprzez przeprowadzenie kontroli Statutu, a następnie uchylenie sprzecznych z prawem postanowień Statutu lub wydanie zaleceń w zakresie uzupełnienia braków formalnych Statutu. Jednocześnie Stowarzyszenie przedkłada argumentację przemawiającą za podjęciem ww. działań.

Poniżej Stowarzyszenie wskazuje kwestionowane co do legalności postanowienia Statutu, wnosząc o ich kontrolę i uchylenie na podst. art. 114 u.p.o. Jednocześnie, mając na względzie wyłącznie kasacyjny charakter kompetencji kuratora określonej w art. 114 u.p.o, Stowarzyszenie wnosi o wydanie Dyrektorowi Szkoły zaleceń dostosowania Statutu do wymogów prawa – zarówno w zakresie wynikającym z niniejszego wniosku (wskazane braki formalne Statutu), jak i uzupełnienia braków wynikłych wskutek derogowania ze Statutu postanowień sprzecznych z prawem.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 17 ust. 1 i 2 oraz § 57 ust. 7

„ 1. Religia i/lub etyka, jako szkolny przedmiot nieobowiązkowy, jest prowadzona dla uczniów, których rodzice wyrażają takie życzenie. 2. Życzenie rodziców wyrażone jest w formie pisemnego oświadczenia, które nie musi być ponawiane w kolejnym roku szkolnym, może jednak zostać zmienione”.

„ 7. Uczeń może na życzenie rodziców złożone w formie papierowej zrezygnować z udziału w zajęciach z religii i/lub etyki w każdym czasie (...)”.

Uczeń pełnoletni może sam decydować o uczęszczaniu czy nieuczęszczaniu na lekcję religii. Stanowi o tym wprost § 1 ust. 1 pkt 2 *in fine* rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz.U. 2020 poz. 983).

Wobec powyższego konieczne jest dostosowanie statutowej regulacji do wymogów prawa poprzez umożliwienie uczniom pełnoletnim decydowania o uczęszczaniu lub nieuczęszczaniu na lekcję religii.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 18 ust. 3 [wychowanie do życia w rodzinie]

„ 3. Uczeń nie bierze udziału w zajęciach, jeżeli jego rodzice do 30 września zgłoszą dyrektorowi szkoły w formie pisemnej rezygnację z udziału ucznia w zajęciach”.

W wyżej przytoczonym postanowieniu nie uwzględniono uczniów pełnoletnich. Zgodnie z § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego uczeń pełnoletni sam decyduje o rezygnacji z zajęć wychowania do życia w rodzinie.

Ponadto brak jest podstaw do wymagania zgłoszenia rezygnacji z udziału w zajęciach do 30 września, bowiem uprawnienie do zgłoszenia rezygnacji nie jest przewidziane w § 4 ust. 1 i 2 rozporządzenia nie jest obwarowane żadnymi terminami.

Wobec powyższego konieczne jest dostosowanie statutowej regulacji do wymogów prawa poprzez umożliwienie uczniom pełnoletnim samodzielnego zgłoszenia rezygnacji z udziału w zajęciach wychowania do życia w rodzinie, jak również usunięcie przewidzianego w statucie terminu na złożenie tego rodzaju oświadczenia.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 45 ust. 1 pkt 12 lit. d

„ d) naruszenie przez ucznia zasad używania telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły powoduje oddanie urządzenia do depozytu w sekretariacie, po uprzednim wyłączeniu, depozyt odbiera rodzic ucznia”.

Szkoła nie posiada uprawnień do odbierania uczniom telefonów. W przypadku naruszenia zasad korzystania z urządzeń elektronicznych określonych w statucie można wobec takiego ucznia wyciągnąć konsekwencje przewidziane w statucie (np. ukaranie uwagą). Nieuzasadniony jest także wymóg osobistego odbioru urządzenia przez rodzica. Co do zasady szkoła ma obowiązek wydać skonfiskowany telefon na żądanie ucznia (nawet w przypadku osoby niepełnoletniej zyskuje ona na podstawie art. 22 Kodeksu cywilnego pełną zdolność w zakresie czynności prawnych, które dotyczą przedmiotów oddanych jej do swobodnego użytku). Koresponduje to z art. 101 § 2 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, zgodnie z którym zarząd sprawowany przez rodziców nie obejmuje zarobku dziecka ani przedmiotów oddanych mu do swobodnego użytku. Wobec powyższego konieczne jest dostosowanie statutowej regulacji do wymogów prawa poprzez usunięcie postanowienia Statutu, który zezwala na odebranie uczniowi telefonu komórkowego lub innego urządzenia elektronicznego.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 45 ust. 1 pkt 10 lit. b; § 46 ust. 4 oraz § 46 ust. 5 pkt 1, 2 i 3

„ 1. Uczeń ma obowiązek: dbać o zdrowie i bezpieczeństwo własne, koleżanek i kolegów: b) zachowywać czysty i schludny wygląd”.

„ 4. (...) Fryzura powinna być zadbana i estetyczna”.

„ 5. W szkole obowiązuje zakaz: 1) farbowania włosów, 2) malowania paznokci i stosowania makijażu oraz tatuaży, 3) noszenia biżuterii zagrażającej bezpieczeństwu”.

Zgodnie z art. 100 u.p.o. szkoła ma kompetencje wyłącznie do określania ubioru ucznia. Regulowanie wyglądu uczniów (poprzez zakaz stosowania makijażu, malowania paznokci, farbowania włosów, tatuaży czy noszenia biżuterii) jest przekroczeniem uprawnień szkoły, której statut nie może zawierać regulacji w tak wysokim stopniu ograniczającym prawa i wolności człowieka. Należy również zauważyć, iż w uzasadnieniu do projektu ustawy Prawo oświatowe projektodawca wskazał, że „[w] zapisie dotyczącym przestrzegania zasad ubierania się uczniów na terenie szkoły, zrezygnowano z wyrażenia dotyczącego dbania o schludny wygląd, kierując się zgłaszanym w tej kwestii przez uczniów, rodziców i nauczycieli wątpliwościami dotyczącymi zakresu pojęcia »schludny«, jako bardzo szeroko rozumiany i nieprecyzyjny”¹. Jasno więc podkreślono, że statuty po wejściu w życie Prawa oświatowego nie mogą już określać zasad wyglądu uczniów, ani tym bardziej karać za nieprzestrzeganie niezgodnych z prawem regulacji. Wobec powyższego konieczne jest dostosowanie statutowej regulacji do wymogów prawa poprzez usunięcie w Statucie postanowień, które normują wygląd uczniów.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 61 ust. 1 pkt 1 lit. e

„1. Ogólne wymagania edukacyjne na poszczególne oceny w oddziałach klas IV-VIII: 1) ocenę „celujący” otrzymuje uczeń, który: e) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, zawodach sportowych i innych, kwalifikując się do finałów na szczeblu regionalnym, wojewódzkim albo krajowym, lub posiada inne porównywalne osiągnięcia”.

¹ Rządowy projekt ustawy - Prawo oświatowe, VIII Kadencja, druk sejm. nr 1030, s. 187

Zgodnie z przepisami art. 44b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. 2020 poz. 1327 ze zm.) ocenianie na zajęciach edukacyjnych polega na rozpoznawaniu poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia treści zawartych w przyjętym programie nauczania oraz (w przypadku zajęć obowiązkowych) podstawy programowej. Najwyższa ocena (ocena celująca) powinna być więc wystawiana za opanowanie wyłącznie treści przewidzianych w programie nauczania, a nie za opanowanie treści wspomnianych w programie nauczania oraz dodatkowo np. osiągnięcia w konkursach. Wymóg brania udziału w konkursach w celu uzyskania oceny celującej jest nieuzasadniony.

Wobec powyższego konieczne jest dostosowanie statutowej regulacji do wymogów prawa poprzez zmianę wymagań edukacyjnych koniecznych do otrzymania przez ucznia klasyfikacyjnej oceny celującej.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 43 ust. 2

„2. Korzystanie z praw może zostać ograniczone z uwagi na zagrożenie bezpieczeństwa, ochronę porządku i zapobieganie przestępstwom, ochronę zdrowia i moralności lub ochronę praw i wolności osób. Decyzję w tej sprawie podejmuje dyrektor szkoły, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i rady rodziców”.

Zdaniem wnioskodawcy brak jest podstawy prawnej do podjęcia przez dyrektora szkoły decyzji o ograniczaniu praw uczniom. Należy również wskazać na nieprecyzyjność całego postanowienia statutu. Nie określono jakie prawa mogą zostać ograniczone, przez co postanowienie sprawia problemy interpretacyjne i może być nieprawidłowo stosowane. Podstawowe prawa ucznia wynikają z praw człowieka, zawartych w polskiej konstytucji, a także dokumentów międzynarodowych: Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka i Konwencji o Prawach Dziecka. Stowarzyszenie wskazuje, że dyrektor szkoły nie ma kompetencji do ograniczania praw uczniów. Wobec powyższego konieczne jest uchylenie powyższego postanowienia statutu.

Braki formalne Statutu:

W Statucie nie znajdują się regulacje dotyczące:

1. usprawiedliwienia nieobecności przez uczniów pełnoletnich, o których mowa w art. 99 pkt 2 *in fine* u.p.o.
2. trybu wnoszenia zastrzeżeń do przyznanej nagrody, o którym mowa w art. 98 ust. 1 pkt 18 *in fine* u.p.o.
3. przypadków, w których uczeń może zostać skreślony z listy uczniów szkoły, o których mowa w art. 98 ust. 1 pkt 17 *in fine* u.p.o.

Wobec powyższego konieczne jest dostosowanie statutowej regulacji do wymogów prawa poprzez wydanie Dyrektorowi Szkoły zaleceń uzupełnienia braków w Statucie.

**Stowarzyszenie
Umarłych
Statutów**

**Stowarzyszenie na rzecz Praworządności w Szkołach
„Stowarzyszenie Umarłych Statutów”**

kontakt@umarlestatuty.pl
KRS: 0000830651

Uprzejmie prosimy o prowadzenie korespondencji w tej sprawie za pomocą środków komunikacji elektronicznej poprzez skrzynkę ePUAP Stowarzyszenia (/_SUS/domyslna), względnie drogą mailową (kontakt@umarlestatuty.pl). Jednocześnie informujemy, że zgodnie z art. 39¹ § 1 k.p.a. doręczanie pism w tej sprawie za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną jest dla organu obligatoryjne. Jednocześnie zwracamy się również z prośbą o nienadsyłanie pism w wersji papierowej.

ŁUKASZ KORZENIOWSKI

Prezes Zarządu

Pismo opracował: Dominik Nowicki

Pismo zaakceptował: Michał Bronicki